

Raport
z realizacji
Programu
Operacyjnego

**KULTURA I CZAS
WOLNY**

2022

**Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
VIII. Kultura i Czas Wolny
za 2022 rok**

Spis treści

Wprowadzenie	2
Dokumenty strategiczne Gdańska	2
Czemu służy podsumowanie?	2
Z czego składa się raport?	2
Wypowiedź Koordynatora na temat programu	4
Fakty i liczby	5
Działania podjęte w 2022 r. na rzecz uchodźców z Ukrainy oraz związane z sytuacją gospodarczą kraju	6
Działania podjęte w 2022 roku w ramach realizacji celów operacyjnych	8
Cel operacyjny IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców	8
Cel operacyjny IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury	14
Cel operacyjny IV.3. Wzmacnianie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę	22
Cel operacyjny IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce	29
Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Kultura i czas wolny [2015-2022]	32
Cel IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców Gdańska	32
Cel IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska, jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury	33
Cel IV.3. Wzmocnienie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę	34
Cel IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce	35

Wprowadzenie

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w Mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, takie jak: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, **Kultura i Czas Wolny**, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna.

Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad systematycznym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się na analizie działań prowadzonych w różnych obszarach życia Miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i wzmacniać aktywność obywatelską.

Godny podkreślenia jest fakt, że realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, że przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

Z czego składa się raport?

Wprowadzenie. Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2022 roku przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Kultura i czas wolny.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

Aby zobrazować aktualny stan rzeczy w obszarach kultury i czasu wolnego w Gdańsku, w pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **Fakty i liczby** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane z kulturą i turystyką w Gdańsku.

Ze względu na uwarunkowania związane z wybuchem konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy oraz wysokiej inflacji, w kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **Działania podjęte w 2022 r. na rzecz uchodźców z Ukrainy oraz związane z sytuacją gospodarczą kraju**, które zostały wprowadzone w obszarze kultury i czasu wolnego.

Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **Działań podjętych w 2022 roku w ramach realizacji celów operacyjnych** Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.

Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane są cztery cele operacyjne wskazane w obszarach kultury i czasu wolnego. Wiele podejmowanych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów Operacyjnych, co w tekście zostało odnotowane jako powiązania z innymi Programami.

Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **Wskaźniki realizacji celów operacyjnych**. Wartości wskazane za lata 2015–2022 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań, interwencji i projektów.

Wypowiedź Koordynatora na temat programu

Działania podejmowane w ramach Programu służą zwiększeniu uczestnictwa mieszkańców w kulturze, angażowaniu ich we współtworzenie kultury w Gdańsku, kultywowaniu tożsamości lokalnej i współdziałania w społeczeństwie. Ważnym elementem Programu jest dbałość o dziedzictwo kulturowe oraz infrastrukturę kultury. Wdrażanie Programu ukierunkowane jest również na wzmocnienie kulturalnego potencjału Gdańska oraz lepsze komunikowanie oferty kulturalnej i spędzania czasu wolnego.

Koordynator Programu

Barbara Frydrych

Dyrektor Biura Prezydenta do spraw Kultury, Urząd Miejski w Gdańsku

Opiekun merytoryczny Programu

Aleksandra Dulkiwicz

Prezydent Miasta Gdańska

Zespół Programowy

Krzysztof Adamczyk

Ewa Adamska

Jadwiga Charzyńska

Waldemar Ossowski

Aleksandra Szymańska

Michał Targowski

Łukasz Wysocki

Jarosław Zalesiński

Celina Zboromirska-Bieńczak

Fakty i liczby

- 1,3 mln zł przeznaczono w dwóch edycjach Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska; przyznano 131 stypendiów
źródło: Biuro Prezydenta do spraw Kultury
- 6,1 mln zł przeznaczono w 2022 roku na konkursy ofert na realizację zadań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
źródło: Biuro Prezydenta do spraw Kultury
- ponad 3.7 mln gości z Polski i zagranicy (w tym 2,1 mln turystów i 1,6 mln odwiedzających jednodniowych) odwiedziło Gdańsk w 2022 roku. Wśród gości krajowych było 1,5 mln turystów oraz 1,5 mln odwiedzających jednodniowych, a z kolei wśród gości zagranicznych 557,8 tys. turystów i 107,7 tys. odwiedzających jednodniowych
źródło: „Turystyka gdańska. Raport roczny za 2022 rok”, Pomorski Instytut Naukowy i Gdańska Organizacja Turystyczna
- 95,5 tys. czytelników/posiadaczy Karty do Kultury było zarejestrowanych w 2022 roku w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej. Łącznie wypożyczono ponad 1,4 mln pozycji katalogowych.
źródło: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku

Działania podjęte w 2022 r. na rzecz uchodźców z Ukrainy oraz związane z sytuacją gospodarczą kraju

Atak Rosji na Ukrainę na początku 2022 r. przedefiniował na wiele tygodni działalność instytucji kultury w Gdańsku. Pierwsze tygodnie po 24 lutego zmusiły do skoncentrowania się na zaspokojeniu podstawowych potrzeb uchodźczyń i uchodźców. Z niezwykłą sprawnością i w pełnej solidarności z osobami uciekającymi przed wojną **instytucje kultury przearanżowały kalendarz swoich działań**. Przestrzenie części z nich stały się dziennymi świetlicami dla osób z Ukrainy. Niektóre zapewniały kilkugodzinną opiekę dla dzieci. W wielu miejscach wprowadzono bezpłatne lekcje języka polskiego. Pracownicy instytucji kultury, zwłaszcza władający językiem ukraińskim lub rosyjskim, w ramach pracy lub wolontariatu wspierali działalność punktów pomocy dla uchodźców. Echo zmienionej demografii okazało się trwałe – **tworzona dziś oferta kulturalna ma często charakter dwujęzyczny**.

Na działalność instytucji kultury w 2022 r. wpływ miała także wysoka inflacja. Rosnące koszty utrzymania budynków, jak również niepewność energetyczna oraz konieczność zredukowania zużycia energii, zmusiły instytucje do skrócenia godzin otwarcia, a w niektórych przypadkach – do zamknięcia na kilka dni. **Inflacja wpłynęła także na realizację i przebieg nowych inwestycji oraz modernizacji obiektów**. W trudnych warunkach Miasto Gdańsk dokładało starań, by kontynuować dotychczasowe zobowiązania i programy wsparcia.

Zainteresowaniem cieszyły się wydarzenia organizowane w Gdańsku: Gdański Festiwal Szekspirowski, festiwal Europejski Poeta Wolności, Actus Humanus, Sea You Festival, Międzynarodowy Festiwal Mozartowski Mozartiana, Gdański Festiwal Filmowy, All About Freedom Festival. Entuzjastycznie przyjęto premierę musicalu 1989, który był pierwszą tego rodzaju kooperatywą łączącą Gdański Teatr Szekspirowski, Teatr im. Słowackiego w Krakowie oraz wybitnych twórców teatru, literatury i muzyki. W Gdańsku odbył się także General Assembly – **zjazd międzynarodowej sieci schronienia ICORN** przygotowującej rezydencje artystyczne dla twórców, których bezpieczeństwo lub wolność jest zagrożona.

Uruchomiono Gdański Fundusz Filmowy, który służy nie tylko utrwalaniu wizerunku Gdańska jako miejsca o unikalnym charakterze, dziedzictwie i wartościach, ale również jako narzędzie wspierające rozwój sektora audiowizualnego i edukacji filmowej w mieście. Powołanie Gdańskiego Funduszu Filmowego to wynik wieloletniego procesu kreatywnego i negocjacyjnego interdyscyplinarnego zespołu. Do konkursu zgłaszane mogą być projekty w trzech kategoriach: film fabularny pełnometrażowy, film dokumentalny i film animowany. W 2022 r. dofinansowanie otrzymały filmy: Minghun (reżyseria Jan P. Matuszyński), Brat (reżyseria Maciej Sobieszcański), Runa (reżyseria Agnieszka Zwiefka) oraz Grand Branda (reżyseria Łukasz Kacprowicz).

Powstały nowe miejsca na literackiej mapie Gdańska. Budynek kamienicy przy ul. Długiej 35 zaadaptowano na siedzibę projektu „Gdańsk Miasto Literatury”, a w jego wnętrzach

powstała sala do spotkań autorskich i kameralna księgarnia. W przestrzeni Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego otworzono Bibliotekę im. prof. Jerzego Limona, której księgozbiór jest przeniesionym i wyselekcjonowanym prywatnym księgozbiorem wybitnego teatrologa i apologety teatru elżbietańskiego. **Aktywowano także inne przestrzenie życia literackiego** zwiększające dostęp do literatury: uchwałą Rady Miasta wprowadzono obniżki czynszu o 50% dla księgarń kameralnych prowadzących działalność w lokalu miejskim, zainicjowano konkurs grantowy dla organizacji pozarządowych skoncentrowany na działaniach wzmacniających obszar literatury. Po raz pierwszy w historii Nagrody Literackiej Miasta Gdańska „Europejski Poeta Wolności” zdecydowano się na wyróżnienie dwóch wybitnych poetek ex aequo: Marianny Kijanowskiej oraz Luljety Lleshanaku, a także ich tłumaczy: Adama Pomorskiego oraz Doroty Horodyskiej.

Sukcesy odnosili także gdańscy twórcy. Dofinansowany ze środków Miasta Gdańska w ramach Gdańskiego Funduszu Promocji Wydawnictw Sclavus autorstwa Tymona Tymańskiego znalazł się w ścisłym finale Nagrody Literackiej Nike. Z kolei stypendystka Miasta Gdańska, Paulina Siegień, otrzymała Nagrodę Conrada w kategorii „najlepszy debiut” za reportaż Miasto bajka. Wiele historii Kaliningradu, którego powstanie wsparło miejskie stypendium. Album Contemporary Carillon, prezentujący gdańskie zamówienia kompozytorskie w wykonaniu miejskiej carillonistki Moniki Kaźmierczak, został nominowany do Fryderyków w kategorii „recital solowy” w dziedzinie muzyki klasycznej.

W 2022 r. Gdańsk odwiedziło 3,7 mln osób – o 23% więcej niż w 2021 r. Był to rekordowy rok, lepszy nawet od niezwykle udanego roku 2019, a więc okresu przed pandemią, kiedy to miasto odwiedziło ok. 3,5 mln gości. Liczba gości zagranicznych wyniosła ponad 728 tys. i wzrosła o 67%. Liczba gości krajowych wyniosła 3 mln – o 15% więcej niż rok wcześniej. Jednym z efektów pandemii był spadek udziału gości zagranicznych wśród ogółu przyjeżdżających – z ok. 35% z okresu przed pandemią do 14% w 2021 r. Obecnie obserwujemy odwracanie tego procesu: goście z zagranicy stanowili 20% całego ruchu.

Wśród gości krajowych, stanowiących blisko 81% ruchu turystycznego, przeważali mieszkańcy województw: pomorskiego (24%), mazowieckiego (12%), kujawsko-pomorskiego (11%) oraz warmińsko-mazurskiego (10%). Wśród gości zagranicznych prym wiodli mieszkańcy Niemiec (45%) oraz krajów skandynawskich (30%). Na kolejnej pozycji są mieszkańcy Wielkiej Brytanii (8%).

Działania podjęte w 2022 roku w ramach realizacji celów operacyjnych

Cel operacyjny IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców

- Gdański Archipelag Kultury kontynuował działalność **Mobilnego Domu Kultury**. W 2022 r. Mobilny Dom Kultury odwiedził Osową, Kokoszkę, Piecki-Migowo, Jasień, Orunię Górną - Gdańsk-Południe i Ujeścisko-Łostowice. Podczas dni Mobilnego Domu Kultury odbyło się 91 wydarzeń (m.in. warsztaty, koncerty, instalacje artystyczne, spacer, spektakle dla dzieci), w których udział wzięło prawie 22,3 tys. osób.

Rycina 1. Stacja Orunia Gdańskiego Archipelagu Kultury. Fotograf: Piotr Wittman / www.gdansk.pl

- Ciesząca się wielką popularnością na całym świecie **Noc Muzeów** tym razem odbyła się w sobotę 14 maja. W Gdańsku udział w niej wzięły: Akademia Sztuk Pięknych, Europejskie Centrum Solidarności, Gdański Archipelag Kultury, Gdańska Galeria Miejska, Muzeum Archeologiczne, Muzeum Gdańska, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Muzeum Uniwersytetu Gdańskiego, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Narodowe Muzeum Morskie, Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych oraz Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia. Szacuje się, że w wydarzeniu we wszystkich instytucjach uczestniczyło ok. 17 tys. osób.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

- W sezonie letnim Instytut Kultury Miejskiej zorganizował spacerzy z cyklu „**Lokalni Przewodnicy i Przewodniczki**”. Projekt realizowano na Zaspie, Biskupiej Górze, Dolnym Mieście, Wyspie Sobieszewskiej, w Nowym Porcie, Oruni, Oliwie oraz po raz pierwszy na Aniołkach. Łącznie w ośmiu dzielnicach odbyło się 298 spacerów prowadzonych przez lokalnych przewodników i lokalne przewodniczki. Wzięło w nich udział 6759 osób.
- Instytut Kultury Miejskiej kontynuował cykl wykładów w ramach **Akademii Gdańska**. Hasłem przewodnim 9. edycji było słowo „transkrypcja”, symbolizujące procesy społeczne, historyczne, kulturowe, a także urbanistyczne i polityczne.
- Od 7 lat trwa **program „Otwarty IKM”**, umożliwiający wsparcie realizacji niskobudżetowych projektów animujących gdańszczanki i gdańszczan. W tym wyjątkowym roku uruchomiona została także specjalna edycja kierowana do osób z Ukrainy, które do Gdańska przyjechały po 24 lutego. Widoczną zmianą było zastąpienie działań w siedzibie IKM aktywnościami o charakterze świetlicowym, kierowanymi do rodzin z Ukrainy. W 2022 r. zrealizowano oddolnie 22 projekty obejmujące 38 działań, których odbiorcami były stacjonarnie 354 osoby.
- Cappella Gedanensis zorganizowała 8 otwartych dla publiczności koncertów w ramach „**Letnich wieczorów u Mennonitów**”. Łącznie wzięło w nich udział 2 tys. osób.
- Po raz piąty **Amfiteatr Orana w Parku Oruńskim** stał się miejscem letnich koncertów piosenki aktorskiej. Wystąpili: Tamara Arciuch, Olga Bończyk, Robert Kudelski i Ewa Konstancja Bułhak. Cykl plenerowych koncertów zamknęła Katarzyna Żak koncertem „Miłosna Osiecka”. Letnich koncertów wysłuchało 5,4 tys. osób (w 2021 r. – ok. 2 tys.). Podobnie jak rok wcześniej, na deskach Orany raz w tygodniu pojawiał się Teatr w Samo Południe ze spektaklami adresowanymi do dzieci. W każdym z dziewięciu spektakli wzięło udział ok. 700 osób.
- W dniach 18 i 19 listopada 2022 r. odbyła się 13. edycja festiwalu sztuki współczesnej **Narracje**. Tym razem prace zaprezentowano na Przeróbce. Autorkami koncepcji kuratorskiej tej edycji festiwalu były Emilia Orzechowska (wątek: sztuka) i Bogna Świątkowska (wątek: miasto). Do współpracy zaproszono 14 artystów z całej Polski. W Narracjach 2022 wzięło udział łącznie 8,5 tys. osób.

Rycina 2. Koncert piosenki autorskiej w amfiteatrze Orana w Parku Oruńskim. Fotograf: Piotr Wittman / www.gdansk.pl

- Miasto Gdańsk wsparło również cykliczną wrześniową imprezę plenerową Weekend z Archeologią, którą zrealizował zespół **Muzeum Archeologicznego**, oraz wystawę czasową „Tajemnice gdańskiego Zamczyska. Wyniki badań archeologicznych przy ul. Sukienniczej”.
- W 2022 r. w ramach pomocy finansowej Miasta Gdańska dla instytucji kultury samorządu województwa wsparło szereg premier teatralnych, m.in. przygotowane w **Teatrze Wybrzeże** „Czego nie widać” Michaela Frayna w reżyserii Jana Klaty, i premiera Placu Bohaterów Thomasa Bernharda w reżyserii Franciszka Szumińskiego. Na scenie **Opery Bałtyckiej**, m.in. dzięki środkom Miasta Gdańska, przygotowano premierę Króla Rogera w reżyserii Romualda Wiczny-Pokojskiego oraz premiera baletu Don Kichot. Dzięki środkom Miasta Gdańska Opera Bałtycka przygotowała także repertuar obejmujący działania edukacyjne i familijne spektakle: Pomposo i..., Wehikuł czasu, Opera? Si!, Opera Chat. Z kolei w **Nadbałtyckim Centrum Kultury** podjęto działania towarzyszące obchodom 30. rocznicy utworzenia instytucji, a także odbył się najstarszy w Polsce folkowy festiwal **Dźwięki Północy**, który jako jedyny w naszym kraju prezentuje tradycję muzyczną regionu Morza Bałtyckiego.
- W 2022 r. ze środków miejskich wsparło również repertuar koncertowy. W Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. F. Chopina, podczas festiwalu **Gdańska Jesień Pianistyczna**, publiczność miała okazję wysłuchać wielkich dzieł w interpretacjach wybitnych pianistów. Podczas tegorocznej edycji festiwalu odbyły się trzy koncerty symfoniczne;

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

wystąpili m.in. Leonora Armellini, laureatka XVIII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie, oraz Alexander Korsantia – zwycięzca Międzynarodowego Mistrzowskiego Konkursu Pianistycznego im. Artura Rubinsteina w Tel Aviwie. Podczas recitali wystąpili m.in. Leszek Możdżer, Szymon Nehring, Kate Liu czy Barry Douglas.

- Kontynuowano realizację projektu **„GAPS – Gdańsk Artyści Przestrzeń Sztuka”**. Pod adresem gaps.gda.pl zamieszczono mapę lokalizacji dzieł sztuki zinwentaryzowanych w przestrzeni publicznej Miasta Gdańska. Celem projektu jest upowszechnianie wiedzy o sztuce znajdującej się w mieście. Efektem zrealizowanych w 2022 r. działań promocyjnych było ponaddwukrotne zwiększenie liczby użytkowników strony (w przeliczeniu na miesiąc) względem roku ubiegłego oraz stworzenie stałej grupy odbiorców strony. [Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna]
- Instytucje kultury nadal sięgały po podcast jako nowe narzędzie urozmaicające ofertę kulturalną. ECS realizował podcast **„Zrozumieć Sierpień”** opowiadający o tym, jak wyglądała praca w Stoczni Gdańskiej – miejscu narodzin Solidarności. **„Artcast”**, realizowany przez CSW ŁAŻNIA, koncentrował się na sztuce współczesnej i wywiadach z artystami, a seria podcastów **„Pionierki”** IKM-u przybliżyła sylwetki wyjątkowych kobiet. Ponadto IKM kontynuował serię podcastów *Słuchaj, sztuka to praca!* oraz cykl *Lokalnych Przewodników i Przewodniczek*.
- Pod koniec 2022 r. konto w systemie **Gdańskiej Karty Mieszkańca** posiadało ok. 308,5 tys. osób, tj. o 52 tys. więcej niż rok wcześniej. Jedną z przyczyn tak dużego wzrostu liczby użytkowników była integracja Gdańskiej Karty Mieszkańca z Kartą Dużej Gdańskiej Rodziny. W 2022 r. odbyło się 89 tys. bezpłatnych wejść z Gdańską Kartą Mieszkańca (o 46% więcej niż w 2021 r.), skorzystało z nich 58 tys. mieszkańców (o 36% więcej niż w 2021 r.). Liczba zakupów rabatowych wyniosła ok. 15 tys., a liczba osób, które skorzystały z rabatów – 8 tys. (obydwa wskaźniki są dwukrotnie wyższe niż w 2021 r.). Do grona partnerów Gdańskiej Karty Mieszkańca dołączyły Gdański Teatr Szekspirowski oraz Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, oferujące użytkownikom jedno bezpłatne zwiedzanie w roku. [Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska]
- **65-lecie istnienia świętował Klub Żak** – jeden z najstarszych ośrodków kultury w Polsce, powstały w 1957 r. jako Klub Studentów Wybrzeża ŻAK. Do 1991 r. Żak był klubem studenckim działającym pod szyldem Zrzeszenia Studentów Polskich. Od kwietnia 1991 r. funkcjonuje jako samorządowa instytucja kultury, powołana do życia Uchwałą Rady Miasta Gdańska.
- 30. rocznicę uzyskania statutu instytucji kultury Miasta Gdańska świętowała **Cappella Gedanensis**. W kościele Zielonoświątkowym przy ul. Menonitów odbył się jubileuszowy koncert pod batutą Agnieszki Franków-Żelazny. W wydarzeniu uczestniczyła także inspiratorka rekonstruowania po ponad 200 latach Cappelli Gedanensis – prof. Alina Kowalska-Pińczak.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

- 30 lat istnienia świętowało także **Nadbałtyckie Centrum Kultury**. Trwającym cały rok obchodom towarzyszyły koncerty: Jacaszka i Budzyńskiego wraz z Jerzym Mazzollem i Jakubem Świątkiem, Julii Pietruchy i Leszka Możdżera. Od lipca aż do uroczystej urodzinowej gali świętowaniu towarzyszyła wystawa „Recycle-upcycle. 30 lat NCK”, opowiadająca jej historię. Wydarzenia współfinansowano z budżetu Gminy Miasta Gdańska.
- 30 lat temu, kultową dla społeczności gdańskiej powieścią Weiser Dawidek, debiutował **Paweł Huelle**. Obchody rocznicy połączono ze świętowaniem 65. urodzin pisarza. W czasie jubileuszu 9 grudnia Paweł Huelle odebrał z rąk prezydenta Aleksandry Dulciewicz Nagrodę Miasta Gdańska w dziedzinie kultury. Wydarzenie zorganizowała WiMBP w Gdańsku, a miejsca użyczył Ratusz Staromiejski.
- W Bibliotece Głównej WiMBP odbyła się promocja najnowszej książki poetyckiej Aleksandra Jurewicza „**Wiersze prawie wszystkie**”. Spotkaniu towarzyszyły obchody 70. urodzin twórcy.
- 25 lat istnienia świętowało **wydawnictwo Słowo/Obraz Terytoria**. W czasie uroczystego spotkania w Ratuszu Staromiejskim prezesowi wydawnictwa, prof. Stanisławowi Rośkowi wręczono nagrodę Miasta Gdańska. W czasie uroczystości zagrał Mikołaj Trzaska.
- **W Oddziale Sztuki Nowoczesnej Muzeum Narodowego w Gdańsku** miała miejsce wystawa „**Fangor. Poza obraz**”, na której zebrano 206 dzieł artysty. W ciągu 157 dni ekspozycję odwiedziło rekordowe 58 tys. osób. Wystawa wpisała się w setną rocznicę urodzin artysty.

Rycina 3. Wystawa – Fangor. Poza obraz. Fotograf: Grzegorz Mehring / www.gdansk.pl

DOSTĘPNOŚĆ

- Realizując założenia dostępności, **instytucje kultury kierują się ustawą o dostępności cyfrowej** stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ustawą o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Stopniowo zwiększa się możliwość pełnego udziału osób z niepełnosprawnością w działaniach instytucji kultury – eliminuje się bariery architektoniczne i rozszerza dostępność oferty kulturalnej (np. wystaw, spektakli) w sposób uwzględniający indywidualne ograniczenia.
[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska]
- **CSW Łąźnia** jako jedna z nielicznych instytucji na Pomorzu brała udział w **X edycji Festiwalu Kultury bez Barrier**, podczas którego odbył się koncert zespołu Remont Pomp z Mikołajem Trzaską. Koncert był tłumaczony na polski język migowy (PJM) oraz język ukraiński. W 2022 r. zorganizowano oprowadzania online tłumaczone na PJM oraz z audiodeskrypcją do wystaw „Studiotopia. Sztuka, nauka i antropocen”, „Mogę mówić tylko o wojnie, mogę mówić nie tylko o wojnie”, „Lambriego” Rosenberga Sandowala, „Guns” Tomasza Kopcewicza, „O przestrzeni publicznej i innych utopiach: prace Berta Theisa z lat 1993–2016”. Stacjonarnie odbyły się warsztaty i oprowadzania do wystawy „Sensoria. Sztuka i nauka naszych zmysłów” dla dzieci g/Głuchych oraz osób z niepełnosprawnością wzroku, a także dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną. Przeprowadzono dotyczące sztuki zajęcia dla dzieci i dorosłych w spektrum autyzmu. W KinoPorcie odbyły się dwa pokazy filmów dla dzieci w PJM oraz dwa pokazy filmów animowanych z audiodeskrypcją.
- **Europejskie Centrum Solidarności** otrzymało dofinansowanie na realizację projektu „**Uzmysłowienie**” należącym do **programu Kultura bez Barrier**, którego operatorem jest PFRON. W ramach projektu zaplanowano działania na rzecz osób g/Głuchych oraz uzupełnienie infrastruktury dla odbiorców z niepełnosprawnością wzroku. Projekt skierowany jest do osób g/Głuchych, niedosłyszających i słyszających w wieku 15–21 lat. Efektem pracy będzie instalacja przestrzenna o różnorodności doświadczeń zmysłowych. Pierwsze warsztaty odbyły się 17–18 grudnia, a realizacja kolejnych odbywa się wraz z początkiem 2023 r. Niezmiennie prace kontynuował zespół ds. dostępności złożony z ośmiorga pracowników różnych obszarów. Działając na rzecz dostępnej infrastruktury, przeprowadzono analizę rynku pod kątem stworzenia w pełni dostępnego stanowiska pracy w bibliotece, a także montaż planów tyflograficznych. W ECS trwa również współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością, a pracownicy instytucji są częścią ogólnopolskiej grupy „Sieć liderów i liderek dostępności”.
- w działalności **Gdańskiego Archipelagu Kultury (GAK)** jednymi z najważniejszych wydarzeń są **Niema Opera** i **Niema Opera vol. 2**, zrealizowane w programie Kultura Dostępna. Projekt wyróżnia wykorzystanie języka migowego jako specyficznego języka teatru, tj. połączenie ruchu scenicznego z opowieścią miganą przez aktorów-amatorów.

Dzięki dotacji celowej z Miasta Gdańska trzy największe sale widowiskowe w budynkach GAK (Stacja Orunia, Plama i Scena Muzyczna) zostały wyposażone w pętle indukcyjne stanowiące wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami. Kadra GAK sukcesywnie podnosi swoje kompetencje w zakresie działań dla osób z niepełnosprawnością poprzez szkolenia, a także projekty włączające osoby oraz grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.

- **Gdański Teatr Szekspirowski (GTS)** od początku 2022 r. gości w ramach całorocznej rezydencji artystycznej **Teatr Razem**, który tworzą artyści z niepełnosprawnością intelektualną. Efektem tej rezydencji jest spektakl **Podchodzisz moją samotność**, stanowiący stały punkt repertuaru. GTS współpracuje również z Fundacją „Ja Też”, zatrudniając jej podopiecznych w Biurze Obsługi Widza.
- W drugiej połowie roku **Gdańska Organizacja Turystyczna (GOT)** przeprowadziła badania dostępności obiektów kultury i atrakcji turystycznych dla osób z niepełnosprawnością. Celem audytów było dostarczenie osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom rzetelnych informacji na temat stopnia dostępności oferty turystycznej. Audytorami w projekcie było 11 osób z niepełnosprawnością ruchu, wzroku i słuchu. Grupy te były wewnątrznie zróżnicowane, co wynikało ze stopnia niepełnosprawności i różnorodności schorzeń. Audyty obejmowały cały proces: od momentu pojawienia się pomysłu odwiedzin w obiekcie, poprzez wizytę, do powrotu audytora do domu. Zrealizowanych zostało 51 audytów, podczas których odwiedzono: Dwór Artusa, Hevelianum, Muzeum Bursztynu, NOMUS oraz spichlerze na Ołowiance. [Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska]

Cel operacyjny IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury

- Dostosowując się do sytuacji wywołanej pandemią, **kontynuowano program Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska** dla twórców zamieszkujących i płacących podatek dochodowy w Gdańsku z przeznaczeniem na proces twórczy, np. powstanie dzieła, wykonanie/wydanie utworu, zorganizowanie wydarzenia artystycznego lub kulturalnego. Stypendia w wysokości 3010 zł brutto były wypłacane co miesiąc – maksymalnie przez pół roku.
- W dwóch edycjach **stypendium kulturalnego** artyści złożyli 469 wniosków; przyznano 131 stypendiów w łącznej kwocie 1,3 mln zł. Przyznano następującą liczbę stypendiów: 59 w dziedzinie sztuk wizualnych, 35 w obszarze muzyki, 21 stypendiów literackich, 5 teatralnych, 3 związane z tańcem, 1 filmowe i 7 w innych kategoriach.
- Kontynuowano wypracowany przez lata **system przyznawania nagród**, obejmujący pełne spektrum działalności artystycznej, kulturowej i naukowej mieszkańców Gdańska. W 2022 r. przyznano w tym zakresie 93 nagrody. Doceniono w ten sposób osoby

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

zaangażowane we współtworzenie i w promowanie gdańskiej kultury. Artystom, twórcom kultury i naukowcom przyznano nagrody w łącznej kwocie ponad 830 tys. zł.

- **Nagrodę Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury „Splendor Gedanensis”** przyznano Magdalenie Grzebałkowskiej za książkę *Wojenka. O dzieciach, które dorosły bez ostrzeżenia* wydaną przez Agorę; Agacie Nowosielskiej – za wystawę indywidualną „Nirvana” w CSW Łażnia 2 w Nowym Porcie; oraz Stowarzyszeniu Arbus, reprezentowanemu przez Honoratę Martin, Emilię Orzechowską i Aurorę Lubos, za internetową aukcję prac artystycznych „Sztuka bez granic”. Nagrodę specjalną za całokształt wybitnych osiągnięć i dokonań na rzecz kultury przyznano Annie Czekanowicz. Tytuł Mecenasa Kultury Gdańska otrzymała Grupa Inwestycyjna Hossa S.A.
 - **Nagrody Miasta Gdańska dla Młodych Twórców w Dziedzinie Kultury** otrzymali: Krzysztof Nowicki, Wojciech Stachura, Anna Wakulik. Laureatką Nagrody Publiczności została Julia Tymańska.
 - 69 osób otrzymało **Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury**, przyznaną indywidualnym twórcom za całokształt pracy artystycznej i osiągnięcia na polu ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz dokonania w upowszechnianiu kultury wśród mieszkańców Gdańska, w kraju i za granicą.
 - **Nagrodę Teatralną Miasta Gdańska** otrzymali: Małgorzata Brajner-Białas, Olo Walicki oraz Paweł Aigner.
 - **Nagrodę Naukową Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza** za rok 2021 w kategorii nauk przyrodniczych i ścisłych otrzymał dr Igor Rafał Obuchowski za wkład w poszerzenie wiedzy na temat procesów ewolucyjnych kształtujących układy molekularne w organizmach żywych, a w szczególności za osiągnięcia w badaniach białek opiekuńczych, które zaangażowane są w patogenezę wielu chorób, w tym neurodegeneracyjnych.
 - Po raz pierwszy w historii **Nagrody Literackiej Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności**, na wniosek komisji, wybrano dwie zwycięskie książki poetyckie. Nagroda trafiła do Marianny Kijanowskiej za tom poezji *Babi Jar. Na głosy i jej tłumacza z języka ukraińskiego*, Adama Pomorskiego, oraz do Luljety Lleshanaku za tom poezji *Woda i węgiel i jej tłumaczki z języka albańskiego*, Doroty Horodyskiej.
 - **Nagrodę Miasta Gdańska dla Młodych Naukowców im. Jana Uphagena** za rok 2021 w kategorii nauk przyrodniczych i ścisłych otrzymał dr Igor Rafał Obuchowski za wkład w poszerzenie wiedzy na temat procesów ewolucyjnych kształtujących układy molekularne w organizmach żywych, a w szczególności za osiągnięcia w badaniach białek opiekuńczych, które zaangażowane są w patogenezę wielu chorób, w tym neurodegeneracyjnych.
- W 2022 r. przeznaczono **6,1 mln zł na konkursy ofert na realizację zadań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**. Odbyło się siedem konkursów w następujących obszarach: 1) wydarzenia kulturalne, 2) działania

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

kulturalne, 3) działania kulturalne w obszarze literatury, 4) edukacja do kultury, 5) działania lub wydarzenia kulturalne (tzw. dogrywka – otwarty konkurs ofert), 6) działania kulturalne na rzecz integracji społecznej, wyrównywania szans i praw człowieka, 7) festiwale i wydarzenia o zasięgu krajowym i międzynarodowym wzmacniające wizerunek Gdańska jako miasta kultury (realizowane w latach 2022–2025 – konkurs wieloletni). Kontynuowano także realizację postanowień wynikających z rozstrzygnięcia w 2019 r. konkursu na wydarzenia kulturalne w latach 2019–2022.

- **Po raz pierwszy uruchomiono pilotażowe konkursy grantowe**, wspierające strategiczne obszary polityki kulturalnej Miasta Gdańska. W konkursie grantowym **Edukacja do Kultury**, służącym budowaniu kompetencji kulturalnych, złożono 21 ofert. Dofinansowanie w łącznej kwocie 110 tys. zł otrzymało siedmioro oferentów. Z kolei konkurs na **działania kulturalne w obszarze literatury** kładł nacisk na działania wzmacniające kulturotwórczą rolę księgarń kameralnych i świadome operowanie słowem. Dofinansowanie na łączną kwotę 81 tys. zł otrzymało pięcioro oferentów.
- **Na promocję miasta Gdańska poprzez kulturę**, w tym projekty wydawnicze w 2022 r. przeznaczono kwotę 184 tys. zł. Środki wsparły m.in. takie tytuły, jak *Obrazowanie natury w nowożytnym Gdańsku*. O kulturze kolekcjonerskiej miasta wydawnictwa *Słowo/Obraz Terytoria*, Halina Mickiewiczówna. *Ciepło głosu i serca* wydawnictwa *Części Proste*, *Gdańskie rzygacze* Wydawnictwa Marpress, *Franek Błyskawica*. *Jak wychować rodzeństwo i nie zwariować* Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego, *Scratches for 8 Musicians – Live at Polish Radio Balti* Kolekt Emila Miszka.
- Kontynuowano program **Gdańskie Otwarte Pracownie**, służący udostępnieniu artystom z Gdańska lokali miejskich z przeznaczeniem na otwartą galerię sztuki i pracownię. Wytypowano i zaakceptowano lokale, które będą służyć jako miejsca pracy twórczej w 2023 r. W 2022 r. aktywnie działało łącznie 10 pracowni w różnych dzielnicach miasta.
- W związku z tworzeniem **Gdańskiej Kolekcji Sztuki Współczesnej** kupiono 8 zestawów dzieł sztuki, tj.: *Strajk* – cykl fotografii Rafała Milacha; *She – camera* – obiekt Doroty Walentynowicz; *Beta Nassau (ed. 4/10)* – wideo Piotra Wyrzykowskiego; *Czerwony gigant* – rzeźby Zuzy Golińskiej; *Zaspa Zerka* – cykl fotografii Tomasza Zerka; *Zadyma* oraz *Trojka* – grafiki Sławomira Witkowskiego; *Róża* – obraz Agaty Nowosielskiej, *Polaris. Lato 2009 / Polaris. Summer 2009* Jakuba Bąkowskiego. Dzieła sztuki zostały przekazane w depozyt Muzeum Narodowemu w Gdańsku.
- Ruszył **Gdański Fundusz Filmowy**, którego celem jest utrwalanie obrazu Gdańska jako miejsca o wyjątkowym charakterze, kulturze i wartościach oraz wspieranie rozwoju środowiska filmowego. W pierwszej edycji konkursu zgłoszono 18 projektów. Komisja zdecydowała o przyznaniu dofinansowania czterem spośród nich: w kategorii „film fabularny” – filmowi *Minghun* w reżyserii Jana P. Matuszyńskiego i filmowi *Brat* w reżyserii Macieja Sobieszczańskiego; w kategorii „film dokumentalny” – *Runa* w reżyserii Agnieszki Zwiefki; w kategorii „film animowany” – produkcji *Grand Branda* w reżyserii Łukasza Kacprowicza. Operatorem Gdańskiego Funduszu Filmowego jest Instytut Kultury Miejskiej. Budżet pierwszej edycji konkursu wynosił 1 mln zł.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

- 15 lipca w **budynku Europejskiego Centrum Solidarności otwarto wystawę „Stocznia”** – największą jak dotąd ekspozycję czasową przygotowaną przez ECS. Na 470 m² odtworzono przemysłowe przestrzenie Stoczni Gdańskiej. Główną ideą wystawy jest doświadczenie buntu przeciwko komunistycznej dyktaturze. Wiele z umieszczonych na wystawie eksponatów zostało pokazanych publiczności po raz pierwszy. Od otwarcia do końca 2022 r. wystawę odwiedziło ponad 11 tys. osób. Przedsięwzięcie potrwa do września 2023 r.
- Podczas 8 dni stacjonarnej edycji **All About Freedom Festival 2022** (8–15 października) organizowanej przez Europejskie Centrum Solidarności publiczność festiwalowa obejrzała 19 filmów fabularnych i dokumentalnych, w tym dwie polskie premiery. W festiwalowym konkursie zwyciężył dramat Chleb i sól (reżyseria i scenariusz Damian Kocur).
- W ciągu 6 dni 5. edycji **Octopus Film Festival** widzowie mogli zobaczyć 49 filmów na 67 seansach zorganizowanych w industrialnych przestrzeniach Gdańska. W programie pojawiły się m.in. filmy z głosem Tomasza Knapika, 9 polskich premier, 12 konkursowych filmów gatunkowych z całego świata, autorski cykl Jarka Tokarskiego Horror found footage, a także cykl odrestaurowanych obrazów w reżyserii Doris Wishman. Organizatorem festiwalu jest Velvet Spoon – dystrybutor kina gatunkowego i artystycznego. Wydarzenie zostało objęte mecenatem Miasta Gdańska, Samorządu Województwa Pomorskiego oraz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.
- Po raz pierwszy odbył się dwudniowy festiwal trójmiejskiej sceny muzycznej – **Sea You | Tricity Music Showcase**. Koncertom towarzyszyły panele dyskusyjne łączące ekspertów branży muzycznej z jej adeptami. Celem festiwalu były nie tylko prezentacja najciekawszych muzycznych zjawisk Trójmiasta, lecz także stworzenie platformy wymiany idei. W wydarzeniu wzięli udział m.in.: Wojciech Mazolewski – Yugen, Laboratorium Pieśni, Nagrobki, Trupa Trupa i Tymon Tymański.
- W 2022 r. wydano **22 zezwolenia dla plastyków** na prowadzenie działalności wystawienniczo-handlowej przy ulicach: Długiej, Długim Targu, Tokarskiej i św. Ducha.
- Dzięki miejskiemu **systemowi tablic pamiątkowych** w 2022 r. w przestrzeni Gdańska pojawiło się 7 nowych tablic upamiętniających jego mieszkanki i mieszkańców. Odślonięcie tablicy upamiętniającej Janinę i Romana Bellwonów zainauguowało obchody 100-lecia powstania Klubu Sportowego Gedania. Ponadto uhonorowano wybitnych oliwian: Franciszka Mamuszkę, Kazimierza Kopeckiego, Władysława Dobruckiego oraz Zofię Janukowicz-Pobłocką i Huberta Pobłockiego. Dodatkowo odsłonięto pierwszą tablicę pamiątkową w dzielnicy Siedlce, poświęconą wybitnemu wirtuozowi skrzypiec – Konstantemu Andrzejowi Kulce. Przy ul. Gospody 23 zawisła tablica uhonorująca Henryka Kowalskiego, dwukrotnego zwycięzcę Tour de Pologne.
- Podczas LVI sesji Rady Miasta Gdańska odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci dwunastu polonijnych działaczy, którzy w okresie międzywojennym bronili praw Polaków i Rzeczypospolitej Polskiej w Parlamencie Wolnego Miasta Gdańska.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

- W 2022 r. realizowano szereg **programów rezydencyjnych** wspierających pracę twórczą i rozwój sztuki w Gdańsku.
- **Gdański Archipelag Kultury** prowadził program „**Ekorezydencja artystyczna**” skierowany do artystów i animatorów kultury zainteresowanych tematyką ekologiczną. Nabór na projekty artystyczne trwał od początku 2022 r., a zwycięski okazał się pomysł Aleksandry Perzyńskiej.
- „**Szekspir dla każdego**” – rezydencje i działania artystyczne prowadzone w ramach programu „Kultura bez Barrier” przez Gdański Teatr Szekspirowski.
- Rezydencje twórcze, m.in. w ramach programu wsparcia dla ukraińskich artystów i artystek, realizowało także CSW Łaźnia. Skorzystali z nich m.in.: Dmytro Krasnyi, Anastazja Kolibaba, Inga Levi, Hanna Vashchenko (Anna Holograma), Natalia Revko. Rezydencje wytchnieniowe były także częścią działań projektu „Gdańsk Miasto Literatury” – na trwające od kilku dni do 2 tygodni pobyty twórcze zaproszono 9 osób z Ukrainy.
- W ramach **konkursów grantowych Miasta Gdańska** dofinansowano rezydencje koordynowane przez organizacje pozarządowe: Fundację Wspólnota Gdańska – ukraiński plener rzeźbiarski „Wojna rozdała wszystkim role – jaka jest twoja?” – oraz Fundację Mewka – „Portowa rezydencja artystyczna”. W obu projektach udało się zaprosić 9 artystów.
- W 2022 r. rezydencję w ramach **międzynarodowej sieci schronienia ICORN** zakończyła białoruska artystka sztuk wizualnych i aktywistka Lesia Pchołka. Od końca kwietnia przez 2 miesiące w Gdańskiej Galerii Güntera Grassa można było oglądać wystawę „Ulica słabości”, która była próbą zmierzenia się artystki z doświadczeniem białoruskiego zrywu obywatelskiego. W październiku 2022 r. swoją rezydencję w ramach sieci rozpoczął Andrej Chadanowicz – białoruski poeta, tłumacz, muzyk i wykładowca akademicki. Wcześniej na język białoruski przełożył on m.in. utwory Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej i Zbigniewa Herberta, a także Mury Jacka Kaczmarskiego, które stały się jednym z czołowych utworów białoruskich protestów.
- W 2022 r. odbyła się 2. edycja „**Rezydencji literackich w Gdańsku**” (koordynowanych przez IKM) – programu skierowanego do pisarzy, poetów, badaczy i tłumaczy z Polski, Białorusi oraz Ukrainy. Spośród zgłoszeń jury wyłoniło 5 osób, które w okresie od września do grudnia 2022 r. zamieszkały w Gdańsku, by tworzyć i szukać inspiracji. Byli to: Błażej Warkocki, Gabriela Abrasowicz, Alena Ivaniushenka, Natalia Matolinets i Roksolana Zharkova. Projekt realizowany jest we współpracy z Krakowem i Warszawą oraz Unią Literacką i Stowarzyszeniem Tłumaczy Literatury. We współpracy z Instytutem Kultury Miejskiej rezydowała również ukraińska pisarka Oksana Zabuzko. To m.in. w czasie tego pobytu powstawał wydany w 2023 r. w Wydawnictwie Agora esej **Najdłuższa podróż**.

Rycina 4. Tablica pamiątkowa z okazji 100-lecia Klubu Sportowego Gedania. Fotograf Piotr Wittman / www.gdansk.pl

- W strukturach Gdańskiej Galerii Miejskiej utworzono zespół opiekujący się aplikacją do sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie literatury, nad którym czuwa powołany w grudniu 2021 r. pełnomocnik Prezydent Miasta Gdańska ds. programu „**Gdańsk Miasto Literatury**” – Marcin Hamkało. Siedzibą projektu „Gdańsk Miasto Literatury” stał się budynek przy ul. Długiej 35 – dolną część przeznaczono na księgarnię kameralną prowadzoną przez Fundację na rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza, a w górnej odbywają się wydarzenia literackie i spotkania autorskie. Działalność tę zainaugurowano nawiązującym do charkowskiego Domu „Słowo” cyklem Wolne Słowo, który opieką kuratorską objęła Anna Łazar. W premierowym spotkaniu wzięli udział autorzy prac znajdujących się we wnętrzu budynku: Ołeksandr Burłaka, Wołodimir Kuzniecowa i Yasia Khomenko. Od kwietnia odbywają się konsultacje środowiskowe – biorą w nich udział twórcy literatury, tłumacze, wydawcy, księgarze, organizatorzy kultury. W 2022 r. odbyło się 8 spotkań, w tym część tematycznych.
- Znowelizowaną uchwałą Rady Miasta w sprawie zasad gospodarowania zasobem komunalnych lokali użytkowych, czynszów i ich płatności oraz podziału Gdańska na strefy czynszowe wprowadzono możliwość **obniżki czynszu dla księgarni kameralnych o 50%** na lokal miejski, w którym prowadzona jest działalność. Pod koniec 2022 r. z obniżki korzystała jedna księgarnia.
- Kontynuowano działania **Gdańskiego Funduszu Zakupu Wydawnictw**. W 3 edycjach programu w 2022 r. kupiono od gdańskich księgarń kameralnych i wydawców książki

i albumy muzyczne na łączną kwotę 214 455 zł. Wśród wybranych tytułów znalazły się m.in.: Gdański teatr „elżbietański” prof. Jerzego Limona; wiersze Tadeusza Dąbrowskiego z lat 1999–2020 zebrane w tomie To jest fajka; najnowszy tom poetycki Krystyny Lars Światło w zatoce; Wiersze gdańskie; esej Ślepa kuchnia. Jedzenie i ideologie w PRL Moniki Milewskiej; albumy z serii Musica Baltica nagrane pod batutą Andrzeja Szadejki, w tym część 9., która otrzymała nagrodę Opus Klassik 2022 za najlepszą światową premierę; carillonowy album Matter of Reverberations z udziałem Moniki Kaźmierczak, Emila Miszka i Tomasza Chyły; powieść z gatunku young adult Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel, Stan splątania, za którą autorka otrzymała we wrześniu główną nagrodę w konkursie Literacka Podróż Hestii; oraz liczne książki dla dzieci. Po raz pierwszy zakupy rozszerzono o wydawnictwa w języku ukraińskim. Znaczna część zakupionych tytułów trafiła do uczestników **Wielkiego Maratonu Czytelniczego** – oddolnej inicjatywy Szkoły Podstawowej nr 27 w Gdańsku, Zespołu Szkół Specjalnych nr 1 w Gdańsku, I Społecznej Szkoły Podstawowej Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Gdańsku oraz WiMBP.

- We wrześniu odbyła się druga po pandemicznej przerwie i czwarta w ogóle edycja **Gdańskich Targów Książki (GTK)**, przygotowana przez księgarzy związanych z wrzeszczańską Sztuką Wyboru. Po raz pierwszy GTK przeniesiono w całości w przestrzeń Europejskiego Centrum Solidarności. W gronie festiwalowych gości znaleźli się m.in.: Andrus Kivirähk, Marcin Wicha, Tamara Duda, Wit Szostak i Sylwia Chutnik. Targowe wydarzenia dofinansowano z budżetu Miasta Gdańska.
- **Międzynarodowy Dzień Poezji** świętowano w solidarności z Ukrainą. Na przystankach autobusów miejskich w formie citylightów można było odnaleźć poezję ukraińskich poetek nominowanych do Europejskiego Poety Wolności: Kateryny Kałytko w przekładzie Anety Kamińskiej i Marianny Kijanowskiej w tłumaczeniu Adama Pomorskiego.
- Prezydent Gdańska Aleksandra Dulciewicz reprezentowała miasto w kampanii promującej czytelnictwo, „**Czytanie rządzi**”, przygotowanej przez Unię Metropolii Polskich i Fundację Powszechnego Czytania.
- WiMBP zainaugurowała popularną w wielu miejscach na świecie akcją „One City One Book” – w Gdańsku pod nazwą „**Gdańsk czyta**”. Polega ona na tym, że mieszkańcy umawiają się na przeczytanie w ciągu roku tego samego tytułu. W Gdańsku szlaki przetań zbiór opowiadań Pawła Huellego Talita. Tytuł okazał się jednym z najczęściej wypożyczanych w WiMBP w 2022 r.
- Przy Bibliotece Oliwskiej w grudniu 2022 r. stanął **książkomat zewnętrzny** z 42 skrytkami. To piąte tego typu urządzenie w Gdańsku. Jego realizacja możliwa była dzięki wygraniu projektu złożonemu do Budżetu Obywatelskiego.
- Rozpoczęły się prace nad odświeżonym wydaniem przewodnika **Gdańsk dla młodych podróżników**. Książka została uzupełniona o zaktualizowane treści o najważniejszych obiektach w Gdańsku oraz opatrzona całkowicie nowymi ilustracjami. Prac nad wznowieniem podjęli się autorzy pierwszego wydania: prof. Jacek Friedrich i Adam

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

Pękalski. Opiekę wydawniczą nad publikacją sprawuje Muzeum Gdańska. Książka ukaże się w 2023 r.

- 20–25 września odbyła się **9. edycja Festiwalu Literatury dla Dzieci** – tym razem pod hasłem: „Na językach!”. Celem projektu jest wychowywanie świadomych pokoleń i aktywnych czytelników, inspirowanie do sięgania po lektury ciekawe, ważne i wartościowe. Gdańskie wcielenie festiwalu w tym roku było kooperatywą Instytutu Kultury Miejskiej, Fundacji Burza, Nadbałtyckiego Centrum Kultury, Miasta Gdańska i Województwa Pomorskiego.
- W 2022 r. IKM kontynuował program „**Tłumacze w szkołach**”. To inicjatywa edukacyjna, w ramach której uczniowie szkół podstawowych i liceów rozwijają swoje pasje językowe i poznają kulisy pracy tłumaczy literatury. Podczas specjalnych lekcji-warsztatów młodzież pracuje pod okiem tłumaczy, odkrywając bogactwo języka ojczystego oraz niuanse literackich tekstów źródłowych. Spotkania w cyklu realizowane są od 2017 r.
- W WiMBP jesienią odbył się festiwal literatury kryminalnej **Afera Kryminalna** z udziałem m.in. Piotra Borlika, Alka Rogozińskiego, Sharon Bolton. W wydarzeniach wzięło udział ok. 230 osób.
- W przestrzeniach wybranych gdańskich instytucji kultury odbywały się spotkania powstałego oddolnie **Gdańskiego Klubu Książki (GKK)**. By rozmawiać o literaturze, spotykano się m.in. w bibliotece im. prof. J. Limona, bibliotece ECS, a także innych miejscach tworzących gdańskie lub trójmiejskie forum literackie, takich jak: siedziba Wydawnictwa Marpress czy księgarnia kameralna Sztuka Wyboru. W 2022 r. odbyło się 15 spotkań GKK poświęconych literaturze.
- Do prestiżowych nagród literackich nominowano dwie publikacje gdańskiego wydawnictwa **Części Proste**, prowadzonego przez Małgorzatę Ogonowską i Artura Rogosia. W finale Nagrody Literackiej Gdynia w kategorii „esej” znalazły się Notatki z terenu Macieja Dymitera, a w finale Nagrody Literackiej Nike – Sclavus autorstwa Tymona Tymańskiego. Promocja drugiego z tytułów została dofinansowana ze środków Miasta Gdańska w ramach Gdańskiego Funduszu Promocji Wydawnictw.
- W V edycji organizowanej przez Samorząd Województwa Pomorskiego **Nagrody Literackiej Wiatr od Morza** za rok 2021 nagrodzono ważnych dla Gdańska autorów, m.in. związanych z Muzeum Gdańska Janusza Dargacza, Katarzynę Kurkowską i Leszka Molendowskiego za książkę Historie gdańskich dzielnic. Tom III: Nowy Port (Pomorska Książka Roku), a także wieloletnią dyrektorkę Biura Prezydenta ds. Kultury, redaktorkę i poetkę, Annę Czekanowicz (za całokształt twórczości).

Rycina 5. Gdańskie Otwarte Pracownie. Fotograf: Dominik Paszliński / www.gdansk.pl

Cel operacyjny IV.3. Wzmacnianie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę

- Przez cały rok kontynuowano działania przygotowujące Miasto Gdańsk do aplikacji do **sieci Miast Kreatywnych UNESCO** w dziedzinie literatury. Listy popierające starania Gdańska o dołączenie do sieci skierowały Miasto Kraków, a także samorząd wileński. Prace integrujące środowisko lokalnych twórców oraz inicjujące międzynarodowe kontakty w obszarze literatury prowadził zespół „Gdańska Miasta Literatury”, działający w strukturach Gdańskiej Galerii Miejskiej pod opieką pełnomocnika Prezydent Miasta Gdańska ds. programu „Gdańsk Miasto Literatury”. Aplikacja zaplanowana jest na rok 2023.
- Gdańską **kulturę carillonową** można znaleźć na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego. W 2022 r. miasto kontynuowało starania o umieszczenie carillonowej tradycji muzycznej Gdańska na liście reprezentatywnej niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO. Gdańsk jest jedynym miastem w Polsce, które posiada instrumenty w stanie umożliwiającym regularne koncerty.
- W ramach działań upowszechniających wiedzę o gdańskich carillonach prowadzony jest **cykl zamówień kompozytorskich** przygotowanych przez współczesnych polskich kompozytorów. Jak co roku we wrześniu odbyła się premiera kolejnych dwóch kompozycji na carillon solo, zamówionych przez Miasto Gdańsk i Muzeum Gdańska – tym razem u Hanny Kulenty i Dariusza Przybylskiego. Album Contemporary Carillon,

prezentujący gdańskie zamówienia kompozytorskie w wykonaniu miejskiej carillonistki Moniki Kaźmierczak, został nominowany do Fryderyków w kategorii „recital solowy” w dziedzinie muzyki klasycznej.

- Na przełomie lipca i sierpnia odbyła się w Gdańsku **26. edycja Festiwalu Szekspirowskiego** – pierwsza po śmierci prof. Jerzego Limona i pod dyrekcją Agaty Grendy. Tradycyjnie w ofercie znalazły się produkcje polskich i zagranicznych grup teatralnych, w tym spektakle wybitnych reżyserów i teatrów z Włoch, Danii, Stanów Zjednoczonych, Czech oraz Norwegii. Nowością był eksperymentalny zwrot festiwalu, widoczny m.in. w doborze spektakli, jak również w kampanii promocyjnej; festiwalowy plakat przygotował John Stanisci, znany m.in. z rysowania Spidermana, Batmana, Constantine’a czy X-Files dla DC Comics i Marvela. Motto festiwalu – „Między niebem a sceną. Po Burzy?” – jest bezpośrednim nawiązaniem do tytułu książki prof. Jerzego Limona wydanej w 2022 r.
- W listopadzie w Gdańskim Teatrze Szekspirowskim odbyła się **prapremiera musicalu 1989**, opowiadającego o historii pokojowego ruchu Solidarność, jej bohaterach i towarzyszących im wydarzeniach. Spektakl jest wynikiem kooperatywy Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego i Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Za jego produkcję odpowiadają z kolei wybitne postaci świata teatru, literatury i muzyki: Katarzyna Szyngiera (reżyseria), Marcin Napiórkowski i Mirosław Wlekły (scenariusz), Andrzej „Webber” Mikosz (muzyka) oraz Adam „Łona” Zieliński (wybrane teksty piosenek). Rapowany spektakl spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem przez krytyków i publiczność.
- W 30. rocznicę powstania wielkiego ruchu społecznego Solidarność ECS – chcąc podziękować wszystkim obcokrajowcom, którzy wspomagali Polskę w jej trudnej walce o wolność i demokrację – ustanowiło **Medal Wdzięczności**. Wyróżnienie to zostało przyznane łącznie 722 osobom (w tym 65 pośmiertnie), które w duchu ideałów Solidarności stawały w obronie uniwersalnych praw człowieka, angażując się na rzecz promocji idei solidarności jako podstawy europejskiego porządku, działając na rzecz porozumienia między narodami oraz budując na zasadach dialogu ład społeczny i moralny. W 2022 r. medale otrzymali: Andrej Chadanowicz (Białoruś), będący także rezydentem ICORN w Gdańsku, Bory Łewyćkyj (Ukraina), Bohdan Osadczuk (Ukraina), Josef Zissels (Ukraina), Żeliu Żelew (Bułgaria), Stefan Canew (Bułgaria), Manfred Mack (Niemcy), Wasyl Stus (Ukraina), Lane Kirkland (USA).
- W 2022 r. odbyły się **2 edycje festiwalu Actus Humanus**: „Resurrectio” oraz „Nativitas”. Na program festiwalu złożyło się z 20 koncertów, których można było wysłuchać 13–17 kwietnia (Actus Humanus Resurrectio – 10 koncertów) oraz 7–11 grudnia (Actus Humanus Nativitas – 10 koncertów). Wystąpili m.in.: Cohaere Ensemble, Raphael Höhn, Café Zimmermann, Arte dei Suonatori, {oh!} Orkiestra, Marco Beasley, Fernabucco, Chœur de Chambre de Namur, Monika Kaźmierczak. Promocji Gdańska oraz turystyki kulturalnej będą służyły zapisy i rejestracje koncertów Actus Humanus dokonane przez współorganizatora – Polskie Radio Program 2.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

- W 2 edycjach (wiosennej i jesiennej) festiwalu **ORGANY Plus+** odbyło się 10 koncertów promujących muzykę barokową, klasyczną i romantyczną, w tym także koncert „Moniuszko 150”, upamiętniający 150. rocznicę śmierci artysty. W wydarzeniach wzięło udział blisko 3 tys. osób.
- W czasie **Gdańskiego Festiwalu Muzycznego** w 2022 r., w przeciwieństwie do 2 poprzednich edycji, wszystkie koncerty odbyły się z udziałem publiczności. Między 13 a 22 maja zorganizowano ich łącznie 12 w różnych salach koncertowych miasta: w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej, w Centrum św. Jana, w Studiu Koncertowym Radia Gdańsk i na scenie koncertowej Akademii Muzycznej. Gwiazdą inauguracji była Camille Thomas, która zagrała na wiolonczeli Stradivarius Feuermann z 1730 r., należącej wcześniej do przyjaciela Fryderyka Chopina – Auguste’a Franchomme’a. W festiwalu wzięli udział zwycięzcy najważniejszych konkursów pianistycznych na świecie, wśród nich: Eric Lu, Szymon Nehring i Alexandre Kantorow. Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska w dziedzinie kultury, a także nagrodę rektora Akademii Muzycznej w Gdańsku odebrał w czasie festiwalu Konstanty Andrzej Kulka. Szacuje się, że wydarzenia festiwalowe dotarły (bezpośrednio lub jako transmisje) do 14 tys. odbiorców.
- Między 21 a 27 sierpnia odbyła się **XVII edycja Międzynarodowego Festiwalu Mozartowskiego Mozartiana**, która od lat na swoich scenach gości wybitnych polskich i zagranicznych artystów. W czasie 7 dni festiwalu wystąpiło aż 200 artystów. Organizatorem wydarzenia jest Polski Chór Kameralny.
- Trwała współpraca kulturalna w związku z międzynarodowymi umowami partnerskimi. Na **Międzynarodowym Zjeździe Hanzy w Neuss** Gdańsk reprezentowała Honorata Martin, laureatka konkursu HANSEartWORKS, która przedstawiła performance swojego autorstwa. We wrześniu odbyła się prezentacja twórczości współczesnych artystów wileńskich podczas festiwalu **Wilno w Gdańsku** oraz artystów gdańskich w Wilnie w ramach Gdanskas Vilniuje.
- Utrzymane zostało członkostwo w sieciach współpracy, międzynarodowych organizacjach kulturalnych i turystycznych oraz projektach międzynarodowych, m.in.: International Congress and Convention Association, CityDNA (wcześniej pod nazwą European Cities Marketing), International Cities of Refuge Network, Cruise Baltic, International Association of Curators of Contemporary Art, Versopolis, European Creative Hubs Network, International Council of Museums.

Rycina 6. Targi Amberif 2022. Fotograf: Piotr Wittman / www.gdansk.pl

Najważniejsze prace konserwatorskie zabytków architektury i obiektów sakralnych oraz inne działania inwestycyjne podjęte w 2022 roku:

- Muzeum Gdańskie wykonało szeroko zakrojone prace konserwatorskie i remontowe – m.in. w **Twierdzy Wisłoujście**. Przeprowadzono remont północnego muru oporowego dziedzińca, zakończono też pierwszy etap konserwacji restauracji Fortu Carre, obejmujący latarnię, domki oficcerskie i Dom Komendanta. Rozpoczęła się realizacja drugiego etapu prac, obejmująca m.in. zadaszenie wieńca Fortu Carre. Równolegle wykonano przeciwwodną izolację Bastionu Południowo-Wschodniego i Bastionu Ostroróg. By umożliwić całoroczny ruch turystyczny w Twierdzy, Muzeum realizuje też kompleksową przebudowę dawnego budynku koszar napoleońskich Szańca Wschodniego, w którym zaprojektowano muzeum reliktyw archeologicznych, a także podpisano umowę na opracowanie wielobranżowego projektu przebudowy dawnego hangaru jachtowego z myślą o celach wystawienniczych.
- W **Wielkim Młynie**, po uruchomieniu w jego zrewitalizowanych wnętrzach Muzeum Bursztynu, zadbano również o otoczenie obiektu – zlecono opracowanie dokumentacji dotyczącej wzmocnienia i remontu murów ceglanych wokół budynku wraz z projektem zagospodarowania placu przed elewacją zachodnią oddziału. Wykonano także szklane przedsionki w wejściach od strony wschodniej.
- W **Dworze Artusa** przeprowadzono modernizację dawnej Sali Rycerskiej, tworząc Galerię Malarstwa, natomiast w piwnicach **Ratusza Głównego Miasta** przeprowadzono badania archeologiczne mające na celu weryfikację wiedzy na temat osadnictwa słowiańskiego

na podstawie pozostałości odkrytych w sondażowych wykopach. Dla **Domu Uphagena** opracowano dokumentację i uzyskano pozwolenie na realizację prac konserwatorskich przy portalu i dolnej części fasady oraz na roboty budowlane w zakresie zabezpieczenia ścian zewnętrznych przed wodą gruntową. W **Kuźni Wodnej** w Oliwie przeprowadzono dodatkowe prace restauratorskie młotów wodnych. Powiększono też kolekcję kowalską o nowe narzędzia.

- Gmina Miasta Gdańska współfinansuje **gruntowną modernizację Teatru Wybrzeże**, w tym modernizację Dużej Sceny Teatru. W 2022 r. kontynuowane prace w tym zakresie. Oficjalne otwarcie zaplanowane jest na jesień 2023 r. Inwestycje współfinansują także środki Samorządu Województwa Pomorskiego oraz pochodzące z Pożyczki Miejskiej.
- Kontynuowano prace projektowe, a od lipca 2022 r. prowadzono roboty budowlane (z adaptacją do nowych funkcji) w dawnym Zespole Sierocińca. W tym miejscu w przyszłości ma powstać **dom literatury** z częścią wystawienniczą, rezydencyjną i umożliwiającą realizowanie wydarzeń kulturalnych.
- W dawnym Domu Rosyjskim w kamienicy przy ul. Długiej 35 zaadaptowano wnętrza, wydzielając część biurową, salę umożliwiającą organizację wydarzeń kulturalnych oraz przestrzeń na kameralną księgarnię. Integralną częścią wewnątrz stały się prace artystyczne twórców z Ukrainy: Ołeksandra Burłaki, Wołodymyra Kuzniecowa i Yasi Khomenko.
- W 2022 r. Hevelianum kontynuowało rozpoczęte w 2021 r. prace budowlane w obrębie dawnego **Zespołu Szpitalnego Bożego Ciała**. Z uwagi na zły stan wymagane były: wymiana konstrukcji więźby dachu budynków C i D, wymiana zdegradowanych elementów drewnianych ścian kolankowych oraz przemurowanie wewnętrznych ścian nośnych w nowej technologii. Zakończono prace na elewacji budynku D – przywrócono oryginalną kolorystykę cegieł. W budynku C rozebrano stropy drewniane, które zostaną zastąpione żelbetowymi, i wykonano dwa szyby windowe. W budynku E zakończyły się prace rozbiórkowe i wzmocnienie fundamentów. Sfinalizowanie wszystkich prac zaplanowano na 2024 r.
- W lutym 2022 r. odbyło się **uroczyste otwarcie odrestaurowanego Ratusza Oruńskiego**. Swoją siedzibę mają tu radni dzielnicy Orunia – Św. Wojciech – Lipce, Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej oraz Biblioteka Ratuszowa z księgozbiorem 25 tys. książek i z 2,5 tys. audiobooków.

Rycina 7. Uroczyste otwarcie Ratusza Oruńskiego. Fotograf: Dominik Paszliński / www.gdansk.pl

- **Wykonano prace budowlane i konserwatorskie w budynku Domu Wałmistrza.** W trakcie robót odkryto dodatkową poprzeczną ławę fundamentową oraz dodatkowe fundamenty kamienne pod ceglanymi.
- Hevelianum kontynuowało również **zagospodarowanie Domu Zdrojowego w Gdańsku-Brzeźnie**. W obiekcie utworzono ekolaboratorium i ekodoświadczalnię. Sfinansowano również elementy wyposażenia w ekologicznej klasie plenerowej na terenie Domu Zdrojowego. Środki na zadanie pochodzą z Gminy Miasta Gdańska i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna kontynuowała modernizację swoich filii. 5 lutego otwarto odrestaurowany Ratusz Oliwski, w którym siedzibę znalazła **nowa filia biblioteczna – Biblioteka Ratuszowa**. 6 maja, po niemal 9-miesięcznym gruntownym remoncie, otwarto American Corner przy Targu Rakowym 5/6 – bibliotekę z księgozbiorem anglojęzycznym, promującą kulturę amerykańską. Rozpoczął się także remont budynku przy ul. Szpaki 1. Docelowo obiekt stanie się częścią sieci filii WiMBP.
- Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska rozstrzygnęła przetargi na wykończenie i wyposażenie budynku **Kunsztu Wodnego**, który będzie siedzibą Instytutu Kultury Miejskiej. Otwarcie zaplanowano na 2023 r.
- Kontynuowano prace nad wykonaniem dokumentacji technicznej adaptacji dawnego **kościółka Menonitów** na wielofunkcyjną salę koncertową, nad którą pieczę sprawować będzie Cappella Gedanensis.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

- W ramach ochrony zabytków i rewitalizacji gdańskiego krajobrazu kulturalnego w 2022 r. przyznano 23 dotacje na **remont zabytkowych obiektów**: klasztoru oo. Dominikanów, parafii prawosławnej pw. św. Mikołaja, parafii rzymskokatolickiej pw. św. Barbary, parafii greckokatolickiej pw. św. Bartłomieja i Opieki NMP, parafii polskokatolickiej pw. Bożego Ciała, parafii rzymskokatolickiej pw. św. Apostołów Piotra i Pawła, Gdańskiego Seminarium Duchownego, parafii rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP, kamienicy przy ul. Mariackiej 34-35-36, kamienicy przy ul. Piwnej 66, kamienicy przy ul. Ogarnej 11, kamienicy przy ul. Mariackiej 6, Małego Młyna, baszty Schultza w zespole dawnego Dworu Miejskiego. Tym 14 beneficjentom przyznano dofinansowania w łącznej kwocie 3 732 700 zł.
- Rozpoczął się **remont legendarnego klubu Rudy Kot** – jednego z najstarszych tego typu miejsc w Gdańsku z bogatą tradycją jazzową i rockandrollową. Zarządcą budynku są Międzynarodowe Targi Gdańskie. Otwarcie klubu zaplanowano na 1. połowę 2024 r. Po remoncie miejsce ma nosić nazwę Kot.
- **Archeolodzy z Uniwersytetu Gdańskiego, realizujący zlecenie Muzeum Gdańska, odkryli pod Ratuszem Głównego Miasta pozostałości osadnictwa Słowian z I połowy X w.** oraz osadę słowiańską i ceramikę datowaną na ten sam okres, istniejącą pod Ratuszem Głównego Miasta. 20 grudnia odbyła się konferencja prasowa poświęcona najnowszemu odkryciu. Odkrycie zmienia dotychczasową wiedzę o początkach Gdańska i **bezsprzecznie wskazuje na powstanie miasta w 930 r.**, tym samym przesuwając dotychczas szacowaną datę o 60 lat wstecz.

TURYSTYKA

- W 2022 r. **Gdańska Organizacja Turystyczna prowadziła dwa stacjonarne całoroczne punkty informacji turystycznej**: przy Długim Targu 28/29 oraz w Porcie Lotniczym. Pracownicy informacji turystycznej prowadzą też – 24 godz. na dobę przez 7 dni w tygodniu – obsługę za pośrednictwem wirtualnego serwisu Livechat na portalu www.visitgdansk.com. Poza tym okresowo uruchomione zostały punkty informacji turystycznej w Porcie Gdańsk (od IV do X – do obsługi gości przybywających na statkach wycieczkowych; w 2022 r. obsłużone zostały 94 zawinięcia), na Wyspie Sobieszewskiej (w VII i VIII) oraz podczas Jarmarku św. Dominika i Jarmarku Bożonarodzeniowego. Poza tym w Gdańsku działają także **Pomorskie Centrum Informacji Turystycznej** przy Bramie Wyżynnej oraz **punkt Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTTK) Oddział Gdańsk** przy ul. Długiej 45. W 2022 r. z usług punktów informacji turystycznej skorzystało łącznie 191 tys. osób.
- **GOT kontynuował rozwój systemu Karty Turysty**, tak aby jeszcze lepiej dopasować ofertę do potrzeb konkretnych grup odbiorców. W 2022 r. sprzedano 7,5 tys. kart oraz ponad 9 tys. zapisanych na niej pakietów, pozwalających m.in. na bezpłatne lub tańsze wstępy do różnych obiektów kultury. W 2022 r. do projektu dołączyły: Muzeum II Wojny Światowej, dwa oddziały Muzeum Gdańska: Kuźnia Wodna w Oliwie oraz Muzeum Nauki Gdańskiej, a także 9 partnerów rabatowych. Ponadto zmieniono nazwy dwóch

najważniejszych pakietów: „Odkrywca” i „Odkrywca Premium” (dawniej: „Zwiedzanie” oraz „Rodzina i Zabawa”), wprowadzono możliwość doładowania karty biletem na komunikację miejską dla całego Trójmiasta oraz umożliwiono zakup usług premium portu lotniczego: Fast Track i Executive Lounge. W sierpniu 2022 r. GOT przystąpiła do międzynarodowej grupy projektowej „We love City Cards”, tworzonej przez uczestników konferencji „City Cards Experts Meeting”.

- W 2022 r. powstał **nowy szlak turystyczny o nazwie Smaki Gdańska**. Na podstawie XIX-wiecznych przepisów zawartych w książce Smaki Gdańska, autorstwa fotografki Katarzyny Fiszer oraz muzealniczki i rekonstruktorce kulinarnej Aleksandry Kucharskiej, gdańscy restauratorzy przygotowali autorskie potrawy, których można spróbować m.in. dzięki Karcie Turysty i Karcie Mieszkańca. Szlak ten, współtworzony wspólnie z Międzynarodowymi Targami Gdańskimi i autorkami książki, służy promocji turystyki kulinarnej oraz budowaniu tożsamości miasta jako połączenia tradycji i nowoczesności.
- **Serwis visitgdansk.com** to oficjalny i największy turystyczny portal internetowy miasta. W 2022 r. dotarł on do blisko 600 tys. użytkowników; odnotowano prawie 4,356 mln odsłon. W serwisie utworzono nową podstronę promującą weekendowe przyjazdy do Gdańska oraz podstronę skierowaną dla osób z niepełnosprawnością. [Powiązanie z Programem Operacyjnym VI. Atrakcyjność Inwestycyjna]

Cel operacyjny IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce

- W 2022 r. realizowano takie projekty, jak **Akademia Nowych Mediów** czy **MediaLab Gdańsk**, kierowane do liderów działalności kulturalnej, animatorów, menedżerów kultury, edukatorów oraz kadry nauczycielskiej. Odbyły się szkolenia w programach „Kultura cyfrowa”, „Animaton” i „MEDIALabirynty” oraz w ramach międzynarodowego projektu „Bridging Digital” kierowanego do osób zajmujących się kolekcjami cyfrowymi i digitalizacją zbiorów w instytucjach.
- Instytut Kultury Miejskiej kontynuował działania wspierające kadry kultury i sztuki, w tym cykl szkoleniowy **„Sztuka to praca”** dla artystów i artystek rozpoczynających pracę w sektorze kultury i rozwijających działania w kierunku finansowej niezależności. Program realizowany był poprzez webinaria, warsztaty stacjonarne i podcasty.
- W organizowanej w maju 2022 r. przez IKM konferencji **„Marketing w kulturze”** wzięło udział – w formie stacjonarnej w Teatrze Szekspirowskim i online – ponad 400 osób. Podczas dwudniowego wydarzenia można było uczestniczyć w 16 zróżnicowanych tematycznie szkoleniach.
- W związku z potrzebą podnoszenia kompetencji międzykulturowych, IKM zorganizował dwudniowe szkolenie dla kadr kultury z Gdańska i Trójmiasta kierowane do pracowników instytucji kultury, animatorów i edukatorów.
- Wśród inicjatyw badawczych Obserwatorium Kultury stworzono raport dotyczący miejsc kreatywnych w Gdańsku.

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

- W ramach projektu „**Metropolitanka**” i programu „**Edukacja do Kultury**” przeprowadzone zostały warsztaty herstoryczne kierowane do środowiska trójmiejskich nauczycielek i nauczycieli.
- Gdański **Medialab kontynuował współpracę z Biblioteką Gdańską PAN**, realizując warsztaty z projektowania botów, GIF-ów i transkrypcji oraz warsztaty w programie #wyszukanygdansk.
- Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot rozwijał grupę na stronie **Metropolitalna Kadra Kultury**, która służy jako platforma dzielenia się wiedzą i dobrymi praktykami dla kadry zarządzającej instytucjami w obszarze metropolitalnym. Jednocześnie oferowano szkolenia kierowane do kadr kultury z zakresu kompetencji międzykulturowych i tworzenia programu dla nowych mieszkańców gmin metropolii.
- Gdańskie instytucje kultury organizowały dla swoich pracowników szkolenia wewnętrzne, m.in. dotyczące dostępności, przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, pedagogiki teatru, mediów społecznościowych. Prowadzono również regularne szkolenia z obszaru finansów i księgowości oraz prawa zamówień publicznych.
- 1 kwietnia 2022 r. w Europejskim Centrum Solidarności odbyła się 12. edycja konferencji **New Trends in Tourism (NTT)**. Podobnie jak w roku poprzedzającym, miała ona charakter hybrydowy. Stacjonarnie udział wzięło w niej 130 osób, a online – 582. Konferencja składała się z 4 bloków tematycznych: marketing nieoczywisty, marketing kierunku, zarządzanie oraz turystyka zrównoważona, smart cities. Odbyło się 7 wykładów, a dzień wcześniej zorganizowano 4 warsztaty. Ważnym elementem konferencji były starania o zrównoważoną organizację wydarzenia: ograniczono wykorzystanie plastiku, m.in. przez produkcję identyfikatorów z papieru ekologicznego, a Kartę Turysty i drukowane programy wydarzenia zastąpiono aplikacją mobilną.

Rycina 8. Konferencja Nowe Trendy w Turystyce (NTT). Fotograf: Grzegorz Mehring / www.gdansk.pl

- W obrębie działań integrujących branżę turystyczną zorganizowano 9 śniadań biznesowych **Dzień Dobry GOT!** Uczestniczyło w nich łącznie 297 osób.
- W czerwcu odbyło się cykliczne spotkanie władz miasta Gdańsk i zarządu GOT z przewodnikami miejskimi zrzeszonymi w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. Na spotkaniu pojawiło się 29 przewodników miejskich; władze miasta reprezentował wiceprezydent Piotr Borawski.
- Zorganizowano również **2 spotkania z restauratorami**. Pierwsze, w którym uczestniczyło 200 osób, dotyczyło Jarmarku św. Dominika oraz założeń parku kulturowego w Gdańsku. Drugie spotkanie odbyło się w listopadzie i służyło podsumowaniu ruchu turystycznego w okresie letnim, promocji Smaków Gdańsk (nowego pakietu kulinarnego na Karcie Turysty) oraz przekazaniu informacji o Jarmarku Bożonarodzeniowym. Łączna liczba uczestników wyniosła 90.

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Kultura i czas wolny [2015-2022]

Cel IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców Gdańska

IV.1.a. Dostępność dzielnicowych instytucji kultury w ocenie mieszkańców

Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	Brak danych	3,46	Brak danych	3,62	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych

IV.1.b. Liczba osób, które skorzystały z oferty o charakterze kulturalnym i edukacyjnym w miejskich instytucjach kultury oraz w lokalnych centrach aktywności

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	1 248 033	1 484 825	1 818 643	1 412 242	2 144 221	1 024 884	712 432	1 183 492

Źródło: Biuro Prezydenta do spraw Kultury

IV.1.c. Uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych w Gdańsku

Odsetek respondentów badania „Jakość życia w Gdańsku”, a którzy zadeklarowali, że uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych „1-2 razy w miesiącu”, „3- 4 razy w miesiącu” oraz „raz w tygodniu i więcej”

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	Brak danych	23,10%	Brak danych	21,00%	Brak danych	Brak danych	7,70%	Brak danych

IV.1.d. Atrakcyjność oferty kulturalnej Gdańska w ocenie mieszkańców

Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	Brak danych	4,02	Brak danych	4,13	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych

IV.1.e. Atrakcyjność oferty spędzania czasu wolnego w Gdańsku w ocenie mieszkańców

Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą

Raport z realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny za 2022 rok
wersja dostępna cyfrowo

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	Brak danych	4,08	Brak danych	4,14	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych

IV.1.f. Dostępność informacji na temat imprez i wydarzeń kulturalnych oraz oferty czasu wolnego w Gdańsku w ocenie mieszkańców

Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	Brak danych	3,68	Brak danych	3,80	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych

IV.1.g. Czytelnicy bibliotek publicznych w Gdańsku w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	256	252	254	256	255	200	183	196

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

IV.1.h. Liczba książek przeczytanych w ciągu roku przez mieszkańca Gdańska

Średnia deklarowana liczba książek przeczytanych przez respondentów badania „Jakość życia w Gdańsku”

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	Brak danych	11	Brak danych	11	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Cel IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska, jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury

IV.2.a. Liczba beneficjentów programów stypendialnych i rezydencjalnych prowadzonych przez miasto Gdańsk

*Liczba stypendystów (beneficjentów: Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska, Młody Gdańczykanin, Fundusz Mobilności)

**Liczba artystów, którzy odbyli rezydencję w Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia” w Nowym Porcie + liczba gdańskich artystów wydelegowanych przez „Łaźnię” na zagraniczne pobyty rezydencyjne

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	146*	147*	154*	204*	261*	164*	190*	131*
Wartość danych	19+2**	13+2**	23**	32**	48**	26**	25**	33**

Źródło: Biuro Prezidenta do spraw Kultury

IV.2.b. Liczba działań międzysektorowych realizowanych przez instytucje kultury angażujących np. placówki oświatowe, socjalne, twórców oraz przedstawicieli biznesu

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	669	923	1 219	891	1 078	537	346	689

Źródło: Biuro Prezidenta do spraw Kultury

IV.2.c. Liczba lokali komunalnych udostępnionych do działań kulturalnych i artystycznych

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	8	8	7	Brak danych	Brak danych	7	12	10

Źródło: Biuro Prezidenta do spraw Kultury

Cel IV.3. Wzmocnienie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę

IV.3.a. Liczba wydarzeń i imprez kulturalnych i rozrywkowych o znaczeniu ponadlokalnym i międzynarodowym finansowanych bądź współfinansowanych przez miasto

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	12	12	13	21	20	14	22	30

Źródło: Biuro Prezidenta do spraw Kultury

IV.3.b. Liczba turystów krajowych przyjeżdżających do Gdańska

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	681 494	906 000	950 942	1 273 544	1 277 141	1 052 343	1 453 676	1 530 626

Źródło: Raport „Turystyka gdańska”

IV.3.c. Liczba turystów zagranicznych przyjeżdżających do Gdańska

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	375 612	504 000	792 117	742 509	935 437	235 476	328 602	557 818

Źródło: Raport „Turystyka gdańska”

IV.3.d. Odsetek turystów, których głównym celem przyjazdu do Gdańska jest udział w wydarzeniach kulturalnych, rozrywkowych, sportowych

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	6,35%	9,49%	10,01%	6,50%	9,00%	9,82%	8,96%	13,13%

Źródło: Raport „Turystyka gdańska”

IV.3.e. Atrakcyjność oferty kulturalnej Gdańska w ocenie turystów

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	4,34	4,38	4,34	4,17	4,14	4,07	4,56	4,38

Źródło: Raport „Turystyka gdańska”

IV.3.f. Liczba pakietów turystycznych dostępnych na rynku w danym roku

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	1	3	3	4	5	4	4	6

Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna

IV.3.g. Przystępność i jakość wielojęzycznego oznakowania miasta w ocenie turystów

Średnia ocena respondentów w badaniu „Turystyka gdańska” w skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza „bardzo słaba”, a 5 – „bardzo dobra”

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	4,09	4,00	4,00	4,33	4,38	4,27	Brak danych	Brak danych

IV.3.h. Odsetek turystów, którzy poleciliby swoim znajomym lub rodzinie odwiedzenie Gdańska

Odsetek badanych osób, które udzieliły odpowiedzi „tak” i „zdecydowanie tak”

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	Brak danych	73,59%	74,00%	77,09%	45,76%	71,89%	76,32%	59,20%

Źródło: Raport „Turystyka gdańska. Raport roczny”

Cel IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce

IV.4.a. Liczba osób działających w kulturze i turystyce, które wzięły udział w działaniach podnoszących kompetencje (warsztaty, szkolenia)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	929	788	1 844	1 090	1776	716	2 249	2 097

Źródło: Biuro Prezydenta do spraw Kultury oraz Gdańska Organizacja Turystyczna

IV.4.b. Liczba działań podnoszących kompetencje (warsztaty, szkolenia) skierowanych do osób działających w kulturze i turystyce

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość danych	43	40	155	157	143	123	179	205

Źródło: Biuro Prezydenta do spraw Kultury oraz Gdańska Organizacja Turystyczna

**Zespół do spraw Koordynacji i Ewaluacji
Programów Operacyjnych:**

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Marcin Hrynkiewicz

Aleksandra Madajczyk

Sandra Stelmak

Agnieszka Strzelczyk

Magdalena Wiktor

Robert Wójcik

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku

ulica Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk

www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2024

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” został przyjęty Uchwałą Nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku.